

Les dures lliçons d'unes eleccions

S'ha dit quasi tot dels resultats de les passades eleccions del 13-J al Parlament europeu. No obstant això, ha faltat dir que cal llegir-los segons les expectatives dels seus protagonistes. El PSOE, per exemple, aspirava a ampliar la distància amb el PP oberta en els comicis de març per a provar el canvi estructural de les preferències ciutadanes del 14-M. I si bé queda a mitges de ser provat, no per això cal rebutjar l'evidència: ens trobem a l'inici d'un nou cicle polític que arranca de l'avançatge aconseguit pel PSOE en les eleccions locals del 25 de maig del 2003. Un altre aspecte és la preocupant crisi de participació electoral davant del que estava en joc: el tipus d'Europa a construir i com fer-ho. Preocupant perquè és la menor participació haguda en els 27 anys de democràcia en l'estat espanyol, especialment a Catalunya, el País Valencià i les Balears, tres països on en aquests anys els seus ciutadans i classes dirigents han destacat, sempre, pel seu europeisme.

Però els resultats són els que són. A Espanya el PSOE va guanyar les eleccions i els tres grans partits espanyols acumulen el 90% dels vots; d'ells, dos, el PSOE i el PP, sumen més del 85%, amb l'espectacular "enfonsament" d'EU, salvada a la vora de l'abisme per ICV. Aquest resultat reflecteix la bipolarització de la vida política espanyola, agreujada, a sobre, per la disminució del pes de les opcions polítiques nacionalistes no espanyoles en un moment en què es debat tant la reforma de l'estat com l'aprovació de la Constitució europea: menys del 10% dels vots, el pitjor resultat conjunt des de juny del 1977. I tot això a pesar d'haver perdut els dos grans partits nacionals espanyols uns quants milions de vots.

Però del que s'ha dit ja, hi ha algunes coses que no poden obviar-se. Una, l'augment d'Europa dels Pobles gràcies al creixement d'ERC respecte a les passades europees del 1999, l'únic que creix en pes i en vots. Una altra, el resultat de la coalició Galeusca, que ha pogut salvar els mobles gràcies a l'empenta del PNB davant dels pobres resultats del BNG i la "caiguda lliure" de CiU: més de mig milió de fidels votants convergents es van quedar a casa, sense vasos comunicants amb ERC. Un electorat decepcionat i desmotivats que ha renunciat, una vegada més, a continuar prestant suport a un programa en què, ara, l'opció europeista era una preclara prioritat. I que,

amb la seua actitud, ha convertit el PP en la segona força política catalana. Aquesta i no una altra és la dimensió d'un drama al qual necessàriament hauran de posar remei, com més prompte millor, la direcció i els militants de CiU si no es volen veure relegats de la vida política catalana.

Però on pren vertigen l'observació dels resultats és al País Valencià. No sols van renunciar al seu dret al vot molts electors d'esquerra, ajornant l'escenificació valenciana del canvi de cicle polític –ells hauran de dir, algun dia, per què es van quedar a casa–; encara més preocupant és veure que al soci de Galeusca l'han votat només uns centenars més dels electors que fa 22 anys, a l'octubre del 1982, quan es va presentar com a UPV per primera vegada a unes eleccions. Llavors, amb el suport carismàtic de Joan Fuster, i ara amb l'aval dels nacionalistes educats políticament en anys de democràcia municipal. I mentre això ocorria, ERC al País Valencià quasi aconseguia igualar-lo en pes i en vots.

Després d'aquesta dura lliçó, dues eixides li queden al Bloc,

**“Dues eixides
li queden al Bloc:
o dissoldre's,
i repartir el seu
patrimoni entre
la resta de forces
polítiques
de l'esquerra,
o afrontar
amb serietat
el disseny
d'un programa
de construcció
nacional del
País Valencià,
renovat i amb fort
contingut social”**

ara que es tanca el cicle de distanciament amb la seua base social: o dissoldre's, i repartir el seu patrimoni entre la resta de forces polítiques de l'esquerra –ho solen fer sempre els seus votants amb el “vot útil” al PSPV en les eleccions autonòmiques i generals–, o afrontar amb serietat el disseny d'un programa de construcció nacional del País Valencià, renovat i amb fort contingut social, refent l'organització. Si opta per la segona alternativa, només pot fer dues coses; o arribar a acords amb la resta de forces polítiques a l'esquerra del PSPV –amb EUPV, ERPV, ENV i EV– per elaborar una alternativa comuna a les eleccions autonòmiques de maig del 2007, de contingut “fusterià”, pluralista, social, ecologista i d'esquerra; o convoca un congrés nacional valencià, cita irresponsablement ajornada, però irrenunciable, després del “gir al centre” de gener del 2000, en què estiguen tots aquells sectors polítics, socials i intel·lectuals adscrits al valencianisme polític per elaborar un programa i una alternativa nacionalista per presentar-la a les eleccions. Dos camins excloents, amb dos projectes distints de construcció nacional. Qualsevol cosa abans que seguir amb l'ambigüitat.

Josep Maria Felip és professor de la Universitat de València

JOSEP MARIA FELIP